

Zagadnienia do egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych

KL. I mechanik pojazdów samochodowych (MPS)

1. Bezpieczeństwo i higiena pracy w warsztacie samochodowym

<p>1. Ochrona pracy w Polsce, podstawowe pojęcia z zakresu BHP.</p> <ul style="list-style-type: none">
a. Źródła prawa pracy w Polsce.
b. Istota bezpieczeństwa i higieny pracy.
c. Bezpieczeństwo socjalne.
d. Higiena pracy.
e. Środowisko pracy.
f. Narażenie zawodowe.
g. Choroby zawodowe.
<p>2. Nadzór i kontrola nad warunkami pracy i ochrony środowiska. Zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w Polsce.</p> <ul style="list-style-type: none">
a. Nadzór nad warunkami pracy.
b. Nadzór nad warunkami pracy sprawowany przez Państwową Inspekcję Pracy, Państwową Inspekcję Sanitarną i Urząd Dozoru Technicznego.
c. Społeczny nadzór nad warunkami pracy.
d. Organizacja służby bezpieczeństwa i higieny pracy w przedsiębiorstwie
<p>3. Prawa i obowiązki pracowników oraz obowiązki pracodawców w zakresie BHP.</p> <ul style="list-style-type: none">
a. Prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
b. obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
c. Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika.
d. Konsekwencje naruszenia przepisów i zasad bhp podczas wykonywania zadań zawodowych.
e. Odpowiedzialność porządkowa i materialna pracownika.
f. Odpowiedzialność cywilna.
<p>4. Przedsięwzięcia realizowane w zakładzie pracy w ramach ochrony przeciwpożarowej, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska.</p> <ul style="list-style-type: none">
a. Szkolenia pracowników.
b. Szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
c. Ochrona zdrowia pracowników.
d. Profilaktyczne badania lekarskie.
e. stosowanie znaków i sygnałów bezpieczeństwa

<p>5. Czynniki szkodliwe, niebezpieczne i uciążliwe.</p>
<p>6. Czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne i psychospołeczne.</p>
<p>7. Zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych mechanika samochodowego.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Oddziaływanie czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych, b. Źródła powstawania czynników i ich oddziaływanie na organizm człowieka, c. Zanieczyszczenia powietrza.
<p>8. Zapobieganie negatywnym oddziaływaniom czynników występujących na stanowisku pracy mechanika pojazdów samochodowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Zabezpieczenie przed działaniem czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych. b. Ograniczanie zagrożenia. c. Przeciwdziałanie zagrożeniu zakażeniem.
<p>9. Środki zapobiegające skutkom zagrożeń w zakładzie pracy.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej. b. Rodzaje środków ochrony indywidualnej i zbiorowej. c. Funkcje ochronne środków ochrony. d. Urządzenia ochronne maszyn i urządzeń.
<p>10. Zasady bezpiecznej pracy przy wykonywaniu prac mechanicznych w warsztacie samochodowym.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Organizacyjne i techniczne środki ochrony przed zagrożeniami. b. Zasady posługiwania się narzędziami ręcznymi, elektrycznymi i elektronarzędziami. c. Zagrożenia pożarowe a obowiązki pracodawcy i pracownika
<p>11. Ergonomia w życiu codziennym i pracy zawodowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. ergonomia koncepcyjna i korekcyjna.
<p>12. Organizacja stanowiska pracy zgodnie z zasadami bezpiecznej pracy, wymaganiami ergonomii, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Organizacja stanowiska pracy przy pozycji stojącej. b. Organizacja stanowiska pracy przy pozycji siedzącej. c. Instrukcje użytkowania narzędzi, przyrządów i urządzeń. d. Wyposażenie stanowiska pracy. e. Ręczne prace transportowe. f. Zasady bezpiecznej pracy w magazynach części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych. g. Zagrożenia pożarowe a obowiązki pracodawcy

i pracownika
<p>13. Skutki nieprzestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.</p> <p>a. Wypadki przy pracy, b. Straty materialne.</p>
<p>14. Postępowanie w razie wypadku przy pracy pożaru i w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>a. Wypadki przy pracy, procedury postępowania. b. Zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia pożarem, pożaru i w sytuacjach kryzysowych. c. Ewakuacja, d. Wykorzystanie podręcznego sprzętu gaśniczego,</p>
<p>15. Udzielanie pierwszej pomocy ofiarom wypadków oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.</p>

2. Budowa pojazdów samochodowych

<p>Podstawowe wiadomości o silnikach.</p> <ul style="list-style-type: none"> – klasyfikacja silników spalinowych – Parametry konstrukcyjne silników tłokowych – Zasada działania silnika czterosuwowego i dwusuwowego – Procesy spalania silników spalinowych
<p>Kadłuby i głowice silników.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Materiały i konstrukcja kadłubów. – Cylindry silników chłodzonych cieczą. – Cylindry silników chłodzonych powietrzem. – Konstrukcja głowic silników.
<p>Układ korbowy.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Budowa układu korbowego. – Konstrukcja tłoków, sworzni tłokowych, pierścieni tłokowych. – konstrukcja korbowodów. – Konstrukcja wałów korbowych oraz łożysk głównych i korbowodowych. – Koła zamachowe oraz tłumiki drgań skrętnych.
<p>Układ rozrządu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Budowa układu rozrządu. – Konstrukcja zaworów oraz sprężyn zaworowych. – Mechanizmy napędu zaworów. – Wałki rozrządu. – Zmienne fazy rozrządu
<p>Układ chłodzenia i smarowania oraz układ dolotowy i wylotowy.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Budowa i zasada działania podzespołów układu chłodzenia. – Budowa i zasada działania podzespołów układu smarowania. – Podzespoły układu dolotowego. – Doładowanie mechaniczne.

- Turbodoładowanie.
- Układ wylotowy.
- Układ oczyszczania spalin.
- Układ recyrkulacji spalin.

3. Techniki wytwarzania

1. Proste przyrządy i narzędzia pomiarowe. Metody pomiarowe
2. Narzędzia pomiarowe
3. Trasowanie.
4. Ścinanie, wycinanie i przecinanie metali.
5. Cięcie metali nożycami i na piłach.
6. Gięcie i prostowanie metali.
7. Piłowanie.
8. Ręczne wiercenie, pogłębianie i rozwiercanie.
9. Gwintowanie.
10. Nitowanie.
11. Skrobanie metali i stopów.
12. Materiały konstrukcyjne.
13. Właściwości metali.
14. Stopy żelaza z węglem.
15. Metale nieżelazne i ich stopy.
16. Korozja metali.
17. Ochrona przed korozją.
18. Tworzywa sztuczne.
19. Tworzywa ceramiczne, szkło i materiały uszczelniające
20. Materiały eksploatacyjne.
21. Klasyfikacja połączeń spajanych.
22. Lutowanie. Rodzaje i zastosowanie lutowania
23. Lutowanie miękkie.
24. Lutowanie twarde i lutowanie.
25. Klejenie. Przygotowanie powierzchni do klejenia i przebieg klejenia.
26. Spawanie metali. Charakterystyka i rodzaje spawania.
27. Spawanie łukowe. Organizacja stanowiska spawacza.
28. Przygotowanie materiału do spawania. Spawanie elektryczne.
29. Spawanie gazowe.

30. Zgrzewanie.

31. Zasady bezpiecznej pracy podczas spawania i zgrzewania.

4. Podstawy elektrotechniki i elektroniki

Ogólne wiadomości o budowie materii - prąd elektryczny
Podstawowe pojęcia dotyczące U, I, R -jednostki i ich wielokrotności
Obwód elektryczny – zamknięty, otwarty - źródło prądu i jego parametry - łączenie szeregowo i równoległe źródeł prądu - łączenie szeregowo i równoległe odbiorników - prawo Ohma, I i II prawo Kirchhoffa
Praca i moc prądu elektrycznego - prawo Joule'a – Lenza
Prąd elektryczny w cieczech - - zjawiska elektrochemiczne i ich zastosowanie w przemyśle
Elektrochemiczne źródła prądu -budowa ogniw i akumulatorów samochodowych - eksploatacja i konserwacja akumulatorów samochodowych - parametry eksploatacyjne i oznaczenia akumulatorów samochodowych
Zjawiska elektrostatyczne - pojemność elektryczna – kondensatory - zjawiska elektrostatyczne w pojazdach samochodowych
Magnetyzm i elektromagnetyzm -własności magnetyczne ciał - pole magnetyczne i elektromagnetyczne

<ul style="list-style-type: none"> - indukowanie sem oraz sił elektrodynamicznych - elektromagnesy
<p>Prąd trójfazowy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasada działania prądnicy trójfazowej- moc prądu trójfazowego - układ połączeń w gwiazdę, trójkąt
<p>Podział mierników</p> <ul style="list-style-type: none"> -stała przyrządu, klasa dokładności- oznaczenia na skalach mierników - technika pomiaru U, I, R,
<p>Pomiary wielkości nieelektrycznych metodami elektrycznymi</p> <p>w pojazdach samochodowych(temperatura ,ciśnienie. prędkość)</p> <ul style="list-style-type: none"> - przetworniki (tensometryczne, termoelektryczne, piezoelektryczne, potencjometryczne, indukcyjne, pojemnościowe ,fotoelektryczne) - elektroniczne przyrządy pomiarowe wielkości nieelektrycznych
<p>Elementy elektroniczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - dioda, tranzystor, tyrystor, układ scalony
<p>Układy elektroniczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasady działania wzmacniacza, generatora - prostowniki jedno i dwupołówkowe (Graetza) oraz trójfazowe - układy filtrujące
<p>Transformatory</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednofazowe, trójfazowe, autotransformatory
<p>Silniki trójfazowe klatkowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa, zasada działania - sposoby podłączania, zmiana kierunku wirowania
<p>Silniki jednofazowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa, zasada działania

- podłączanie, uruchamianie
Maszyny prądu stałego (silniki i prądnice)w pojazdach samochodowych - szeregowe, bocznikowe, szeregowo-bocznikowe
Grzejnictwo elektryczne w przemyśle samochodowym - oporowe, łukowe, elektrodowe, promiennikowe, indukcyjne, pojemnościowe, mikrofalowe
Spawalnictwo i lutowanie elektr. w warsztacie samochodowym - zgrzewanie punktowe i ciągłe
Źródła światła – jednostki świetlne -- oświetlenie stanowisk warsztatowych
Ochrona przeciwporażeniowa - uziemienie, zerowanie, rodzaje bezpieczników, - izolacja elektronarzędzi i przyrządów - zabezpieczenie nadmiarowo prądowe (różnicowe

5. Podstawy konstrukcji maszyn

Znaczenie rysunku i normy rysunkowe
Linie rysunkowe i formaty arkuszy rysunkowych
Pismo techniczne proste i pochyłe
Ćwiczenia pisma technicznego prostego i pochyłego
Rzutowanie prostokątne przedmiotów
Obiekty liniowe i płaskie w rzutach
Obiekty przestrzenne i płaskie w Demetrii ukośnej
Rodzaje rzutów
Ćwiczenia w szkicowaniu
Ćwiczenia w rzutowaniu figur płaskich
Ćwiczenia w rzutowaniu brył

Rodzaje przekrojów i kłady przekrojów
Oznaczenia widoków, przekrojów i kładów na rysunku
Zasady postępowania i rysowania widoków, przekrojów i kładów
Czytanie rysunków
Ćwiczenia z samodzielnego wykonania przekrojów
Linie i zasady wymiarowania
Liczby i znaki wymiarowe
Rozmieszczanie elementów wymiarowych na rysunku
Zapisy tolerancji i wymiarów tolerowanych
Ćwiczenia w wymiarowaniu
Stopnie uproszczeń rysunkowych
Rysunki gwintów i połączeń gwintowych
Rodzaje gwintów , wymiary nominalne i oznaczenia gwintów
Uproszczone rysunki gwintów
Rodzaje rysunków złożeniowych
Funkcje i cechy rysunków złożeniowych, wykonawczych i montażowych
Schematy mechaniczne i hydrauliczne